

[Glønborg]

neren betale, men også at den, der har fremstillet produktet og forårsaget forureningen, får lov til at vælte omkostningerne oven i priserne, når produktet skal sælges. Til syvende og sidst er det jo egentlig forbrugeren, som er årsag til, at denne forurening har fundet sted, og så er det en ganske nem og praktisk måde at lade producenten finde ud af, hvordan han bedst klarer problemerne, når han skal kunne konkurrere på priserne. Derved kommer markedsmechanismen jo til at fungere og kommer til at tjene det overordnede og rigtige princip, at det er forurenere, der skal betale, så til syvende og sidst tror vi egentlig, at det er den mest rationelle og den mest ubureaukratiske måde at få det rigtige princip gennemført på.

Så er jeg selvfølgelig også helt tilfreds med, at det sidste princip, der nævnes, er ansvarliggørelse. Det er nu engang hovedbegrebet. Jeg har også i en debat tidligere på dagen peget på, at netop ansvarlighed er et nøgleord, når vi har med miljø at gøre, og netop fordi jeg lægger så stor vægt på udtrykket ansvarliggørelse, kan det ærgre mig, at man på side 1 er faldet for et smart ord, og jeg vil bruge lidt tid på at harcelere over dette smarte ord.

Nogenlunde midt på side 1 står der, at vi skal lære at genanvende mere. Det er helt rigtigt, og så bruger man en udmærket saglig terminologi, idet man skriver, at vi skal recyklere. Det er et internationalt forståeligt ord, fordi det hedder noget lignende på engelsk, og det er udmærket. Men hvorfor i alverden man har så fundet på i samme forbindelse at skrive reinkarnere? Hermed fører man et religiøst begreb ind i denne saglige redegørelse. Religiøse begreber har jeg stor respekt for, og i bestemte religioner er reinkarnation helligt. Jeg er tilhænger af religionsfrihed, jeg har respekt for andre religioner, og derfor synes jeg, at man skal lade være med at misbruge andre religioners hellige ord i forbindelse med vores recyleringsteknik.

Og så er det måske endnu værre, hvis nogen skulle begynde at tage tankegangen alvorligt, for vi snakkede jo netop om ansvarliggørelse. Ansvarliggørelsesbegrebet er udelukkende knyttet til mennesker. Det er kun mennesker, der kan bære et ansvar, og det skyldes, at mennesket ifølge den kristne tankemåde har den specielle evne frem for andre levende væsener, at man kan kende forskel på godt og ondt og kan vurdere, om noget er rigtigt eller forkert.

Når reinkarnationstankegangen misbruges, som det er tilfældet her, er det egentlig dybest set ansvarsforflygtigende. Man har nu engang det største ansvar, når man ved, at man kun har én chance for at gøre det rigtige, fordi man kun lever én gang. Reinkarnationstankegangen siger jo netop, at man får en chance mere i det næste liv, og for øvrigt har man ikke så meget ansvar for andre, for når de andre har det dårligt, er det, fordi de har været nogle slyngler i det forrige liv, det er dybest set deres egen skyld.

Og derfor er al tale om reinkarnation i denne forbindelse netop med til at fjerne ansvarsfølelsen, og derfor håber jeg, at det er en lapsus hos en i øvrigt stringent tænkende minister, når man har taget sådan et pjattet ord ind. Jeg håber, jeg kan få et tilsagn om, at det aldrig nogen sinde vil forekomme i en officiel skrivelse fra ministeriet.

Ole Donner (FP):

Fremskridtspartiet mener, det er vigtigt at slå fast, at vi tager afstand fra den foreliggende redegørelse. Det er jo desværre sådan med sådanne redegørelser, at når de først har været til behandling i Folketinget, bliver de brugt som arbejdsredskaber ude i kommunernes tekniske forvaltninger, hvor man så sidder og siger, at det står jo her, at regeringen arbejder med de og de planer.

Jeg vil nævne nogle ganske få ting, som jeg ikke mener burde være med. Der står bl.a. i redegørelsen, at Danmark bør lægge sig i førerfeltet og være først på markedet. Hvorfor i alverden skal vi være det? Vi har jo ikke så mange penge, så der er ingen grund til, at vi skal være de allerførste til alting.

På side 2 står der noget om, at markedsorientering kan fremmes ved indgåelse af aftaler med forskellige brancher, der skaber miljøproblemer. Aftalerne skal forpligte virksomhederne til i højere grad selv at løse miljøproblemerne, men producentansvarsordninger i form af tvungen tilbagemærkningspligt vil også kunne komme på tale, hvis aftaleinstrumentet ikke slår til. Økonomiske styremidler, herunder miljøafgifter, kan ligeledes anvendes.

Hvorfor kan man ikke lade de private erhvervsdrivende selv gå i spidsen med det? Hvorfor skal man lovgive for sådan noget? Hvordan vil det gå, når en forbruger skal have